

การวิเคราะห์เนื้อหาด้านมโนทัศน์ทางจริยธรรมในนวนิยายที่เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาวิชาภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

นางสาว สุดารัตน์ ชรรินชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาสารัตถศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-835-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014425

117446429

A CONTENT ANALYSIS OF MORAL CONCEPTS IN THAI EXTERNAL READING NOVELS
AT THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL

MISS SUDARUT CHARARINCHAI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Foundations of Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-568-835-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์เนื้อหาค่านิยม โน้ตค้นทางจริยธรรม ในนวนิยายที่ เป็นหนังสือ
อ่านนอก เวลาวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

โดย นางสาวสุภารัตน์ ชรรินชัย

ภาควิชา สารคดีศึกษา

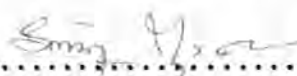
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา หงศ์สวัสดิ์

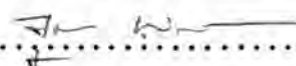
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

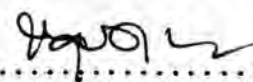
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรามัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วารินทร์ มาศกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา หงศ์สวัสดิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จุฬพล พูลภัทรชีวิน)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุภารัตน์ ชรรินชัย : การวิเคราะห์เนื้อหาด้านมโนทัศน์ทางจริยธรรมในนวนิยายที่เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (A CONTENT ANALYSIS OF MORAL CONCEPTS IN THAI EXPERNAL READING NOVELS AT THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL) อ. ที่ปรึกษา : ผศ.รัตนา ตุงคสวัสดิ์, 213 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจและวิเคราะห์มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏอยู่ในนวนิยาย 20 เรื่องที่เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยตัวแปรในการวิจัยเป็นคุณลักษณะทางจริยธรรมจำนวน 25 ด้านที่แจกแจงมาจาก "คุณลักษณะของคนไทยที่มีความจำเป็นต้องปลูกฝังให้ถึงพร้อมในสถานการณ์ปัจจุบัน 10 ประการ" ซึ่งคณะกรรมการของกระทรวงศึกษาธิการได้เรียบเรียงขึ้นจากความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520

ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายที่มีมโนทัศน์ทางจริยธรรมปรากฏอยู่มากเป็น 5 อันดับแรก ได้แก่ เรื่อง "กองทัพธรรม", "จดหมายจากเมืองไทย", "อยู่กับกิ่ง", "ร่มธรรม" และ "บุลาภ" นวนิยายที่มีมโนทัศน์ทางจริยธรรมปรากฏอยู่น้อยเป็น 5 อันดับสุดท้าย ได้แก่ เรื่อง "ผีเสื้อและดอกไม้", "ไคร้ร่มกาสาวพัสตร์", "แสงโสม", "กามนิศ" (ภาคพื้นดิน) และ "ข้างหลังภาพ" นวนิยายที่มีมโนทัศน์ทางจริยธรรมปรากฏครบทุกด้านมีเพียงเรื่องเดียว คือเรื่อง "อุคมการบนเส้นขนาน"

มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องต่าง ๆ มากที่สุดได้แก่ รู้จักพิจารณาอย่างมีเหตุผล มีความเมตตาอารี ชยัน มีความกตัญญูกตเวทิตะ รักและเทิดทูนศาสนา และรู้จักตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องต่าง ๆ น้อยที่สุดได้แก่ รู้จักเทิดทูนชาติ รักและเทิดทูนพระมหากษัตริย์ มีความภาคภูมิใจและรู้จักทำนุบำรุงทรัพยากรของชาติ และ กระตือรือร้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย มโนทัศน์ทางจริยธรรมที่ปรากฏในนวนิยายทุกเรื่องได้แก่ รู้จักพิจารณาอย่างมีเหตุผล มีความเมตตาอารี มีความกตัญญูกตเวทิตะ รู้จักตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และยึดมั่นในสัมมาชีพ

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติกร สุภารัตน์ ชรรินชัย
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Ratana Tungkasawat

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

SUDARUT CHARARINCHAI : A CONTENT ANALYSIS OF MORAL CONCEPTS IN THAI EXTERNAL READING NOVELS AT THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL.
THESIS ADVISOR : ASSI. PROF. RATANA TUNGASAVADI. 213 PP.

The purposes of this research were to survey and to analyze the moral concepts appeared in 20 Thai external reading novels at the upper secondary education level. The methodology of this research was the content analysis. Twenty-five moral characteristics which were research variables, dialated from "The 10 good characteristics which the Thai people should have in the present circumstances", developed from the aims of the National Educational Scheme, 1977 by the committee of the Ministry of Education.

The research results were that the first five novels which moral concepts appeared the most frequencies were "The Buddha's Troop", "Letters from Thailand", "Living with Grandpa", "The Shadow of the Sermon" and "Pulakong". The last five novels which moral concepts appeared the least frequencies were "The Butterfly and the Flower", "Under the Shade of the Monastic Robe", "Sangsom", "Kamanita (Alive Series)" and "Behind the Painting". The only novel that moral concepts appeared in every aspect of disignated characteristics was "Ideals on the Parallel Lines".

Moral concepts in the novels that appeared the most frequencies were rational criticism, kind-heartedness, deligence, gratefulness, faithfulness to one's religion, and rational decision-making. Moral concepts in the novels that appeared the least frequencies were loyalty to the nation, loyalty to the monarchy, appreciation and conservation the natural resources, enthusiastically participation in democratic system. Moral concepts that appeared in every novel were rational criticism, kind-heartedness, gratefulness, rational decision-making and earning an honest livelihood.

ภาควิชา สาธิตศึกษา

สาขาวิชา พื้นฐานการศึกษา

ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติต สุวาทณี ธรรมชัย

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา สมัย 1/2000

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา ตุงคสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ให้คำปรึกษาแนะนำอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยตลอดมาตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นการวิจัย

รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงศรีธรรม ธนะภูมิ อาจารย์กนก จันทร์ขจรและอาจารย์จำนงค์ ทองประเสริฐ ผู้กรุณาตรวจพิจารณาเครื่องมือในการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และช่วยให้ความกระจ่าง เมื่อผู้วิจัยมีปัญหา เกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยพฤติกรรมเชิงจริยธรรม บางประการ

รองศาสตราจารย์ กล่อมจิตต์ ปลายเวช แห่งภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ให้ความช่วยเหลือในการทดสอบความน่าเชื่อถือในการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน สุชาโต รองคณบดีฝ่ายวิจัย คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

คุณศิริรัตน์ วงศ์สุวรรณ เจ้าหน้าที่กลุ่ม โครงการวิชาภาษาของศูนย์พัฒนาหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ ผู้ให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์บางประการ เกี่ยวกับหลักสูตรในส่วนของหนังสืออ่านนอกเวลาวิชาภาษาไทย

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ของบุคคลตามที่กล่าวนามมาทุกท่านจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งไว้ ณ ที่นี้

สุตารัตน์ ชรจินชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	14
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
เอกสารที่เกี่ยวกับจริยธรรม.....	16
เอกสารที่เกี่ยวกับนวนิยาย.....	29
งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	37
งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ประชากรในการวิจัย.....	61
ตัวแปรในการวิจัย.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	105
สรุปผลการวิจัย.....	106
อภิปรายผลการวิจัย.....	115
ข้อเสนอแนะ.....	151
บรรณานุกรม.....	154
ภาคผนวก.....	165
ภาคผนวก ก.....	166
ภาคผนวก ข.....	187
ภาคผนวก ค.....	210
ประวัติผู้เขียน.....	213

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตารางเปรียบเทียบและจัดอันดับ เนื้อหาด้านมโนทัศน์ทางจริยธรรมด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในนวนิยายที่เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาเรื่องต่าง ๆ	81
2 ตารางแสดงค่าความถี่คิดเป็นร้อยละ และค่าความถี่เฉลี่ยจากความถี่รวมของเนื้อหาด้านมโนทัศน์ทางจริยธรรมแต่ละด้านที่ปรากฏในนวนิยายที่เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาโดยส่วนรวม โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีความถี่มากไปหาน้อย.....	93
3 ตารางแสดงจำนวนด้านของจริยธรรมที่ปรากฏในนวนิยายที่เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาแต่ละเรื่อง และจำนวนนวนิยายที่มีจริยธรรมแต่ละด้านปรากฏอยู่.....	97